

ZADÁNÍ

Polednice – K. J. Erben

U lavice dítě stálo,
z plna hrdla křičelo.
„Bodejž jsi jen trochu málo,
ty cikáně, mlčelo.

Poledne v tom okamžení,
táta přijde z roboty:
a mně hasne u vaření
pro tebe, ty zlobo, ty!

MLč, hle husar a kočárek —
hrej si — tu máš kohouta!“ —
Než kohout, vůz i husárek
bouch, bác! letí do kouta.

A zas do hrozného křiku —
„I bodejž tě sršeň sám — !
Že na tebe, nezbedníku,
polednici zavolám!

Pojď si proň, ty polednice,
pojď, vem si ho, zlostníka!“
A hle, tu kdos u světnice
dvěře zlehka odmyká.

Malá, hnědá, tvář divé
pod plachetkou osoba;
o berličce, hnáty křivé,
hlas — vichřice podoba!

„Dej sem dítě!“ — „Kriste Pane,
odpusť hříchy hříšníci!“
Div že smrt jí neovane,
ejhle tuť — polednici!

Ke stolu se plíží tiše
polednice jako stín:
matka hrůzou sotva dýše,
dítě chopíc na svůj klín.

A vinouc je, zpět pohlíží —
běda, běda dítěti!
Polednice blíž se plíží,
blíž — a již je v zápětí.

Již vztahuje po něm ruku —
matka tisknouc ramena:
„Pro Kristovu drahou muku!“ —
klesá smyslů zbavena.

Tu slyš: jedna — druhá — třetí —
poledne zvon udeří;
klika cvakla, dvěře letí —
táta vchází do dveří.

Ve mdlobách tu matka leží,
k ňadrám dítě přimknuté;
matku vzkřísil ještě stěží,
avšak dítě — zalknuté.

1. Proč neměla matka čas na hraní s dítětem?

2. Popiš vlastními slovy polednici.

3. Jaké pocity matka prožívala, když polednice vstoupila do světnice?

4. Jak se zachovala matka, když polednice vstoupila do světnice?

5. V jakém okamžiku polednice odchází?

6. Vysvětli vlastními slovy, v čem spočívá tragédie tohoto příběhu.

ŘEŠENÍ

1. Proč neměla matka čas na hraní s dítětem?

Vařila oběd.

2. Popiš vlastními slovy polednici.

Polednice byla malého vzrůstu, měla opálenou (hnědou) tvář, ve tváři divoký výraz, skrývala se pod plachtou, chodila o berli, měla křivé nohy, když promluvila, podobal se její hlas zvuku, který vydává vichřice.

3. Jaké pocity matka prožívala, když polednice vstoupila do světnice?

Matka prožívala pocity viny, strachu, hrůzy a beznaděje.

4. Jak se zachovala matka, když polednice vstoupila do světnice?

Matka přivinula dítě k sobě, do svého klína.

5. V jakém okamžiku polednice odchází?

Když zvon odbíjí právě poledne.

6. Vysvětli vlastními slovy, v čem spočívá tragédie tohoto příběhu.

Tragédie spočívá v tom, že matka, která nejdříve polednici zavolala, chce nyní před ní dítě uchránit, proto ho pevně tiskne k sobě, až ho nakonec sama zardousí.